

بهش : زمانی کوردی
کۆلیژ: پهروهردە / شه قلاوه
زانکۆ: سه لاهه ددین
بابهت : شیکردنه وهی دهق
په رتووکی کۆرس – پۆلی چواره م
ناوی مامۆستا : د. عمر احمد
نازناوی مامۆستا : مامۆستا
سالی خویندن: 2024-2023

په‌رتووی کورس
Course Book

1. ناوی کورس	شیکردنه‌وهی دهق
2. ناوی ماموستای به‌پرس	عمر احمد
3. به‌ش / کولیز	کولیزی په‌روه‌ده / شه‌قلاوه : به‌شی زمانی کوردی
4. په‌پوهندی	ژماره‌ی موبایل (07504726403)
5. یه‌که‌ی خویندن	2 کاتژمیر
6. ژماره‌ی کارکردن	
7. کۆدی کورس	
8. پرۆفایه‌لی ماموستا	<p>ناو : عمر احمد عبدالرحمن سال و شویینی له دایکبون : هه‌ولیر / 1971/7/1 میژووی دامه‌زراندن : 1993/10/24 شویینی یه‌که‌م دامه‌زراندن : وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده / په‌روه‌ده‌ی هه‌ولیر / قوتابخانه‌ی نازه‌نینی سه‌ره‌تایی میژوی وه‌رگیرانم له زانکۆ : له سالی (2000-2001) له به‌شی کوردی کولیزی په‌روه‌ده‌ی زانکۆی سه‌لاحه‌دین وه‌رگیرام. بروانامه‌ی بکالۆریۆس : له 2004/7/5 بروانامه‌ی بکالۆریۆسم وه‌رگرت له به‌شی زمانی کوردی ، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی یه‌که‌می سه‌ر به‌شه‌که‌ی خۆم بووم ، راژه‌م گواسترایه‌وه بۆ هه‌مان به‌ش و به‌(یاریده‌ده‌ری سه‌روکی توێژه‌ران) دامه‌زرام. گواستنه‌وه‌ی راژه : له ریکه‌وتی 2005/1/3 راژه‌که‌م گوازرایه‌وه بۆ وه‌زاره‌تی خویندنی بالا / زانکۆی سه‌لاحه‌دین / کولیزی په‌روه‌ده / به‌شی زمانی کوردی. میژووی وه‌رگیران له ماسته‌ر: له ریکه‌وتی 2006/11/8 له‌خویندنی بالا / ماسته‌ر</p>

وهرگیرام له کۆلیژی زمان بهشی زمانی کوردی.

بروانامه‌ی ماستەر: له ریکه‌وتی 2009/3/25 بروانامه‌ی ماسته‌رم وهرگرت له زمانی کوردیدا

ناونیشانی نامه : فریزی بهند له زمانی کوردیدا

گواستنه‌وه‌ی راژه : له 2009/5/5 راژه‌که‌م گوازاریه‌وه بۆ کۆلیژی زمان / سۆران نازناوه‌ی زانستی : له ریکه‌وتی 2010/3/2 نازناوه‌ی زانستی (مامۆستای یاریده‌ده‌ر) م پێ به‌خشاوه

بروانامه‌ی دکتۆرا: مانگی 12 ی سالی 2022

ناونیشانی تیز: شیکردنه‌وه‌ی زمانی پرۆگرامه‌کانی خویندن ی کوردی له هه‌ریمی کوردستاندا.

ناوی ئەو توێژینه‌وانه‌ی ئەنجام داوون و له گۆڤاره زانستیه‌کان بڵاوکراونه‌ته‌وه:

- ئەوانه‌ی به‌ته‌نیا ئەنجام داوون:

1- کاریگه‌ری شیوه‌زاری ناوچه‌یی له نوسینه‌کانی (هێمن موکریان) دا .
2014/10/24 مجله الاستاد

2- زمانی په‌خشانى زانستى و پرۆگرامه‌کانى خویندن کتیبى زینده‌زانى پۆلى یازده و دوازه‌ی ئاماده‌یی به‌ نمونه . 2014 /5/14 گۆڤارى زانکوى راپه‌رین . ژماره (3)

3- په‌رتووکه سه‌ره‌تاییه‌کانى خویندن له باشورى کوردستان و زمانی په‌رتووکه‌کان
DOL : <https://doi.org/10.54809/jkss.viL.53>

4- پێوانه‌کردنى ئاستى په‌وانى زمانی په‌رتووکى ئابوورى پۆلى دوازه‌ی ئاماده‌یی به‌ پێی رێگای هه‌لسه‌نگاندنى وهرگرتن - گۆڤارى زانکوى راپه‌رین: 2023/6/29 -Vol.10
No.2

5- جۆراوجۆرى زمانی له رۆمانى (حیکایه‌ته‌کانى باوکم) ی فه‌هاد پیربالدا گۆڤارى ئەکادیمیای کوردی سالی (2023)

6- دابه‌شبوونی زاوه کوردیه‌کان به‌ پێی تیۆری (شه‌پۆله‌کان) شیوه‌ئاخاوتنى سورچى نمونه گۆڤارى (تویژه‌ر)- زانکوى سۆران - 2023

-ئەوانه‌ی به‌ هاوبه‌شى ئەنجام داوون:

7- شیکردنه‌وه‌ی هه‌ندى وشه و زاراوه‌ی نوێ له زمانی کوردیدا . 2012/12/11
گۆڤارى ئەکادیمیای کوردی . به‌ هاوبه‌شى له‌گه‌ڵ مامۆستا(هیاوا احمد عصاف) . ژماره (24)

8- رۆلى ناوى ئەندامانى جه‌سته‌ی مروّڤ له زمانی کوردیدا 2012/10/24 مجله الاستاد . به‌ هاوبه‌شى له‌گه‌ڵ مامۆستا هیاوا احمد عصاف

<p>شیکردنه وه ، دهق، گوتار، لکانی ریزمانی، لکانی واتایی، ئاماژه، بهستن، کرتاندن، واتای سیمانتیکی و پراگماتیکی، نوره گرتن، زورگوتن و که مکوتن... تد.</p>	<p>9. وشه سهرهکیهکان</p>
<p>10. ناوه رۆکی گشتی کۆرس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بابتهی شیکردنه وهی دهق یه کیکه له بابته ههره گرنه گهکان ، که له م سهرده مهی ئیستاماندا بوته جیگای بایه خی هه موو لایهک ، به تایبه تی ناوه نده کانی لیکدانه وه و شیکردنه وه و هه لسه نگاندن . شیکردنه وهی دهق ئیستا له بواری سیاسی و ئابووری و کومه لایه تی و زانستی و په رده وه بی و ... هتد ، گرنگی بایه خی پین دهرییت . ئەم بابته ده چیتته ناو بازنه ی زمانه وانی ، بویه پیویسته قوتابیان ، ئەوانه ی پسپۆری زمان وهرده گرن ، شاره زاییان هه بیته له بابته ی شیکردنه وهی دهقدا . • به ستانه وهی بابته که به ژیا نی رۆژانه و هینانه وهی نمونه له ژیا نی راسته وخۆی قوتابیاندا . ههروه ها هه ول بدرییت رۆژانه ئەو دهق و وتارانه شیکرینه وه که له سه ر ئاستی جیهاندا کاریگه رییان هه یه له بواره کانی ژیا ی ئیستای خه لکیدا . ههروه ها پیویسته قوتابیان ئاگاداری ئەو توری و بوچوونانه بن که دهق و گو تره کانی پین شیده کریتته وه . 	
<p>11. ئامانجه کانی کۆرس - پیشکesh کردنی زانیارییه کی گشتی له بواری شیکردنه وهی دهق و گوتاردا بو قوتابیان . ههروه ها قوتابیان بتوانن به شیوه یه کی زانستی سنوری بابته که ده ستنیشان بکه ن و بزائن ئەو که رسته و بابته تانه کامانه ن که شیکردنه وهی دهق گرنگیان پیده دات و هه ولی شیکردنه وه یان ده دات .</p>	
<p>12. ئه رکه کانی قوتابی:</p> <p>پیویسته قوتابیان به ته واوی پابه ندی یاسا کانی زانکو بن له بواری ئاماده بونیان له پۆلدا ، ههروه ها به شداری بکه ن بو ئەوهی که ش و هه وایه کی پر گفتوگو و له بار بره خسینن بو تاوتوی کردنی بابته که ، له گه ل ئاماده کردنی راپورت و سیمینار بو بابته کان و ئەنجامدانی کاری دهسته جمعی له بواره که دا .</p>	
<p>13. رینگه ی وانه ووتنه وه</p> <p>له میانه ی وتنه وهی بابته ی شیکردنه وهی دهق دا، په یره ی رینگه ی محازه ره و گفتوگو ده کریت له گه لا به شداری کردنی قوتابیان و په خساندنی ژینگه یه کی زانستی له بار .</p>	
<p>14. سیسته می هه لسه نگاندن</p>	

- له ته‌واوی کۆرسه‌که‌دا دوو تاقیکردنه‌وه ئه‌نجام ده‌دریټ .

15. ده‌رئه‌نجامه‌کانی فی‌ربوون

- قوتابیان شاره‌زای په‌یدا ده‌که‌ن ده‌رباره‌ی شیکردنه‌وه‌ی ده‌ق و گوتار ، هه‌روها له‌په‌یگه‌ی شاره‌زابوون له‌بابه‌تی شیکردنه‌وه‌ی ده‌قدا ، ده‌توانن ئاگاداری گۆرانکارییه‌کان بن و ده‌توانن هه‌له‌سه‌نگاندن بۆ گوتار/ده‌قانه‌ بکه‌ن که له‌سه‌ر ئاستی ولات و ناوچه‌که و جیهان پێشکەش ده‌کری‌ن و هه‌له‌سه‌نگاندنی بۆ بکه‌ن و بتوانن خۆیان له‌گه‌ل په‌وتی پێشبینی کراوی ده‌وروبه‌ر و دنیا‌دا بگونجین .
- ئه‌م کۆرسه‌ ئه‌وه بۆ قوتابیان روون ده‌کاته‌وه که چون بتوانن به‌ پێی بۆ چونه‌کان لیکدانه‌وه بۆ قسه‌ی به‌رامبه‌ر بکه‌ن . هه‌روها شاره‌زایی په‌یدا بکه‌ن له‌ باره‌ی تیورییه‌کان شیکردنه‌وه‌ی قسه و دوان و ئاشنابوون به‌ شیوازی گفتووگۆکان .
- ئاسۆی بیرکردنه‌وه‌ی فراوانتر ده‌بیټ ، سه‌باره‌ت به‌ لیکۆلینه‌وه‌ زمانیه‌کان .

16. لیستی سه‌رچاوه

- د. محهمه‌د مه‌عروف فه‌تاح، زمانه‌وانی، زانکۆی سه‌لاحه‌ددین - 2011.
- قه‌یس کاکل توفیق، (2002) ، په‌یوه‌ندییه‌کانی نیو ده‌ق، نامه‌ی دکتۆرا، زانکۆی سه‌لاحه‌ددین، کۆلیژی ئاداب، به‌شی زمانی کوردی، هه‌ولێر.
- شیرکو حه‌مه‌ئه‌مین، (2009) ، شیکار کردنیکی گوتاری چیروکه هه‌وال، چاپخانه‌ی په‌نج، سلێمانی.
- عبدالواحد مشیر دزه‌یی، (2014) ، پراکماییکی ده‌ق و گوتار، ناوه‌ندی ئاویدێر، هه‌ولێر.
- په‌حیم قادر سورخی، (2011) ، شیکردنه‌وه‌یه‌کی په‌خنه‌یی گوتاری رۆژنامه‌نوسی کوردی (1932_1918)، نامه‌ی دکتۆرا، زانکۆی سه‌لاحه‌ددین، کۆلیژی زمان، به‌شی زمانی کوردی،

ههولير.

- بابارهسول نوري رهسول، (2013) ، شيكردهوهي دهق نوكته به نمونه، نامهي دكتورا، زانكوي كويه، كوليتزي پهروهده، بهشي زماني كوردي، كويه.
- محمد الاخضر الصبيحي. (2016) ، دهروازهيك بو دهقناسي و بوارهكاني پراكتيزهكردي، و. ابراهيم نهحمده شوان، چاپخانهي روشنبيري، چاپي يهكه، ههولير.
- ئيدريس عبدالله، (2021) ، دهقناسي نهدهبي كوردي، نوسينگهي تهفسير، چاپي دووهم، ههولير.

- احمد عفيفي () ، نحو النص اتجاه في الدرس النحوي، مكتبة الزهراء الشرق، القاهرة.
 - سعيد سهيب خضر، (2010) تحليل الخطاب القرآني في ضوء الاتجاه النص ، رسالة ماجستير، اللغة العربية، كلية اللغات، جامعة صلاح الدين، اربيل .
 - محمد الخطابي ، (2006) ، لسانيات النص مدخل الى انسجام الخطاب، ط2 ، مركز الثقافي العربي الدار البيضاء، المغرب .
 - ابراهيم محمود خليل، (2009)، في اللسانيات و نحو النص، دار المسيرة، ط2 ، عمان - الاردن .
- Yule, G. (2006), the Stud of language, New York, Cambridge University press.
- - Halliday, M.A.K, and Ruqaiya Hasan, (1976), cohesion in English, Longman, London

17. بابتهکان

ژ	بابتهکان	ههفتهکان
	چه مکی دهق : دهق وهکو ئاستیکی پاش رسته کورتیهکی میژویی له باره ی دهق و دهقناسیییه وه	ههفته ی (1)
	دهق و نادهق : تیورهکانی دهق : 1- بۆچوونی زمانهوانی وهسفی (هالیدای) 2- بۆچوونی زمانهوانی دواندن (گوتار) : فان-دایک	ههفته ی (2)
	3- بۆچوونی شیکردنه وهی گوتار (براون و یۆل) 4- بۆچوونی بیری دهستکرد جۆرهکانی دهق	ههفته ی (3)
	پیوه رهکانی دهق : 1- لکانی ریزمانی (پتهوی دهق ، السبک ، الاتساق cohesion) أ- ئاماژه	ههفته ی (4)
	ب- بریتی خستن ج- کرتانندن د- بهستن	ههفته ی (5)
	أ- لکانی واتایی (الحبک ، الانسجام ، بهندکردن ، coherence) ب- مه بهستداریتی ج- په سنڊیییه تی د- په یامداری ه- پیگهیی و- دهق ئاو یزان	ههفته ی (6)
	پیداچونه وه و تاقیکردنه وه	ههفته ی (7)
	له نیوان دهق و گوتاردا په یامی گوتراو و په یامی نوسراو رۆلی پراگماتیک له شیکردنه وهی دهق و گوتاردا نیزه ری دهق/گوتار ، وهرگری دهق/گوتار	ههفته ی (8)

<p>هفته‌ی (9)</p>	<p>پنوهه كۆمه لایه تییه كانی هه‌سه‌نگاندنی دهق / گوتار یه‌كه‌م : چه‌ندییه‌تی 1- زۆر گوتن 2- كه‌م گوتن</p>	
<p>هفته‌ی (10)</p>	<p>دووهم : چۆنیه‌تی : 1- نۆره‌گرتن 2- تۆنی ده‌نگ</p>	
<p>هفته‌ی (11)</p>	<p>واتای دهق / گوتار 1- واتای سیمانتیکی 2- واتای پراگماتیکی پۆلی ده‌وروبه‌ر له شیکردنه‌وه‌ی دهق دا</p>	
<p>هفته‌ی (12)</p>	<p>پیداچوونه و تاقیکردنه‌وه</p>	

18. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)

19. تاقیکردنەوهکان

نموونهی پرسیار :

- 1- ئەم دەقه بەپێی بۆچوونەکانی شیکردنەوهی دەق شیبیکەوه
- 2- ئاماژەکردن وەک پەیهۆندییەکی نیو دەق پروونبکەوه .

20. تێبینی تر

21. پێداچوونەوهی هاوێل